

Національний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді

13 " лютого 2013р. № 26

Директорам обласних еколого-натуралістичних центрів (станцій юних натуралістів)
Директорам загальноосвітніх навчальних закладів

Про проведення Всеукраїнської акції
учнівської молоді «День зустрічі птахів»

На виконання Державної цільової програми розвитку позашкільної освіти на період до 2014(постанова Кабінету Міністрів України № 785 від 27.11. 2010) та з метою актуалізації уваги учнівської молоді до сучасних проблем приваблювання і охорони, поширення і збільшення чисельності та видового різноманіття перелітних птахів Національний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України починаючи з 2013 р. започатковує щорічне проведення Всеукраїнської акції «День зустрічі птахів» (далі - акція).

До участі в акції запрошується педагогічні працівники та учні 1-11 класів загальноосвітніх шкіл та позашкільних навчальних закладів.

Акція проводиться в заочному форматі.

Просимо інформацію про проведення Всеукраїнської акції «День зустрічі птахів» довести до відома педагогічних працівників та учнів загальноосвітніх і позашкільних навчальних закладів.

Учасники акції подають матеріали відповідно до Умов про проведення акції, що додається, на адресу оргкомітету: 04074, м. Київ, вул. Вишгородська, 19, Національний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді (з поміткою на конверті "День зустрічі птахів"); тел.: (044) 430-02-60, 430-04-91, електронна адреса: valentina@nenc.gov.ua (для консультацій).

Директор НЕНЦ В.В. Вербицький

**Умови
проведення Всеукраїнської акції
«День зустрічі птахів»**

Загальні положення

Національний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України (далі -НЕНЦ) з 2013 року започатковує проведення щорічної заочної Всеукраїнської акції «День зустрічі птахів».

Керівництво акцією на місцях здійснюють обласні, міські, районні центри еколого-натуралістичної творчості (станції юних натуралістів).

Акція передбачає широке залучення учнівської молоді до приваблювання та охорони перелітних птахів у період їх повернення із зимівлі до рідного краю.

Мета акції

Головною метою акції є актуалізація уваги учнівської молоді до сучасних проблем приваблювання і охорони, поширення і збільшення чисельності та видового різноманіття перелітних птахів.

Завдання акції:

ознайомлення з видовим різноманіттям перелітних птахів рідного краю;
поширення знань про сезонні явища у природі і в житті птахів;
розвиток гуманного ставлення до птахів, мотивація інтересу до їх охорони;
формування відповідальності за стан оточуючого природного середовища;
залучення до практичної діяльності у проведенні робіт по приваблюванню птахів;
сприяння вихованню активної життєвої позиції учасників акції.

Учасники акції

До участі в акції запрошується учні 1-11 класів загальноосвітніх шкіл та позашкільних навчальних закладів.

Участь у акції може бути як індивідуальною, так і колективною.

До участі у номінації «Найкращий організатор біологічних свят» запрошується педагоги загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів.

Порядок та терміни проведення акції

Акція проводиться заочно у два етапи:

I етап - обласний (вивчення видового різноманіття перелітних птахів рідного краю; сезонних явищ природі і в житті птахів; виготовлення штучних гніздівель та заготівля кормів; розвішування штучних гніздівель; здійснення підгодівлі птахів (березень, квітень); проведення свята «День зустрічі птахів», на якому підводяться підсумки акції (I квітня).

- II етап - фінальний (всеукраїнський).

За результатами обласних етапів акції на адресу всеукраїнського оргкомітету до 20 квітня надсилається: інформація про проведення обласного етапу акції; кращі роботи для участі у фінальному всеукраїнському етапі.

Творчі роботи учасників акції приймаються оргкомітетом, не рецензуються та не повертаються.

Інформація про підсумки Всеукраїнської акції «День зустрічі птахів» буде розміщена на сайті НЕНЦ (www.nenc.gov.ua).

Адреса оргкомітету: 04074 м. Київ, вул. Вишгородська, 19, НЕНЦ.

Номінації акції і вимоги до робіт

Номінація «Майстер-клас: «Шпаківні і дуплянки своїми руками»

Номінація передбачає виготовлення(кількість необмежена) штучних гніздівель школярами і учнівською молоддю самостійно та за допомогою дорослих(обов'язково вказати). Критеріями оцінювання є : добротність, оригінальність виконання, супроводжуючий опис поетапного виготовлення.

Номінація « Агітаційна робота»

Номінація передбачає випуски стінгазет, виготовлення листівок, банерів, плакатів, фоторепортажів. Критеріями оцінювання є: оригінальність, зміст, завершеність і можливість використання в якості наочної агітації.

Номінація «Найщедріша годівничка»

Номінація передбачає виготовлення годівничок, їх розміщення на пришкільних ділянках, у парках, скверах, у лісі, біля житлових будинків та в інших місцях. Організація регулярної підгодівлі птахів і спостереження за видами та їх кількістю. Підготовка творчого звіту в довільній формі про організацію підгодівлі(скільки кормів заготовлено, яка кількість і яких годівничок розвішана, які птахи відвідують і наскільки регулярна підгодівля). Бажано зробити фотографії дюючих годівничок під час відвідування їх птахами.

Номінація «Найкращій організатор біологічних свят»

В номінації приймаються розробки сценаріїв свят, методичні рекомендації та звіти щодо проведення свята «День зустрічі птахів», конкурсів, вікторин, розробки занять, присвячених птахам.

Підведення підсумків та нагородження переможців

Автори кращих робіт будуть відзначенні грамотами Національного еколого-натуралистичного центру учнівської молоді Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України.

Фінансування акції

Витрати на організацію та проведення акції здійснюються за рахунок коштів, не заборонених чинним законодавством України

Додаток 1
до Умов проведення Всеукраїнської
акції «День зустрічі птахів»

ЯК ЗРОБИТИ ШПАКІВНЮ СВОЇМИ РУКАМИ

Зробити шпаківню своїми руками неважко. Головне, щоб під рукою були найпростіші інструменти для виготовлення будиночка для птахів: молоток, пила, рубанок, напівкругла стамеска або вузьке долото, а також дошки товщиною 1,5-2 і ширинорою 14-18 см. Спочатку необхідно виготовити передню та задню стінки. Для цього під косинець розмічають їх довжину, рівну 32 см, після чого нарізають заготівки. Бічні стінки повинні бути на 2 см вужчі від передньої і задньої, довжиною ж вони однакові. Зовнішні сторони стінок можна вистругати, внутрішні ж краще залишити шорсткими: птахам буде легше дертися до льотка. Якщо дошки вже були вистругані з обох сторін, то у передньої стінки на внутрішній стороні роблять насічки. Потім по осьовій передній стінці шпаківні, відступивши від верхнього зрізу на 5 см, видовбують або висвердлюють круглий льоток. Діаметр його 5-6 см. Стінки шпаківні щільно збивають цвяхами, намагаючись не залишати щілин. Якщо щілини все-таки залишилися, їх треба замазати шпаклівкою або глиною: птахи не терплять протягів. Вставне дно шпаківні краще накладного. Для цього нижню дощечку підганяють під розмір будиночка і прикріплюють її двома цвяхами. Щоб шпаківня провітрювалася і була сухою, в дні залишають помітні щілини для вентиляції. Тепер залишилося приробити знімну кришку шпаківні. Виготовляють її з обапола (крайня дошка від необрізної колоди). Довжина кришки шпаківні 25 см, а ширина кришки шпаківні 20 - 22 см. З боку задньої стінки кришка підходить майже впритул, над передньою вона повинна виступати на 5 см, щоб закрити льоток від дощу. Кріплять кришку за допомогою втулки - квадратної дощечки, вирізаної в тих же розмірах, що і дно. Прибивши втулку до внутрішньої сторони кришки і перевіривши, як вона входить всередину стінок, залишається легенько скріпити їх між собою шурупами або цвяхами. Така кришка шпаківні дозволить по осені почистити БУДИНОЧОК для птахів.

Шпаківня зібрана. Тепер потрібно приладнати цей будиночок для птахів до дерева. Якщо шпаківня призначена для парку або гаю, то варто подумати над її забарвленням; адже вона замаскує гніздівлю в зеленій кроні, зробить її непомітною для руйнівників. Кріплять шпаківню до дерева просмоленою мотузкою, або дротом. Для цього з боків будиночка похило забивають два цвяхи. На висоті 7-8 м від землі шпаківню підвішують до дерева: підхопивши мотузкою кришку, її пропускають під цвяхами, потім простягають над сучком і кінці виводять по іншу сторону ствола, де і пов'язують їх надійними вузлами. Буває, що шпаківню зручніше кріпити планкою (наприклад, коли будиночок виставляють на жердині). У цьому випадку кріплять планку, збиваючи її із задньою стінкою до збірки шпаківні. Зрозуміло, цвяхи забивають з боку стінки шпаківні, а кінці їх загинають на планці зовні. Важливо запам'ятати, що птахи не люблять селитися в будиночку для птахів, що схиляється в бік чи завалюється назад.

З яких дошок зробити шпаківню? Однаково хороши липові, осикові, соснові і ялинові. Можна пустити в діло старі, але, звичайно, не гнилі дошки. Не можна робити пташині будиночки з фанери: в них холодно і неспокійно - фанера звукопроникна.